

Introduktion

MÅLET MED DENNA BOK är att ge den som studerar japanska en enkel metod för att kombinera de japanska skrivtecknens *skrivning* och *betydelse* på ett sådant sätt att de båda är lätta att komma ihåg. Den är inte bara avsedd för nybörjare utan också för den mer avancerade studenten som vill komma ifrån den ständiga frustrationen av att glömma hur man skriver kanji och på något sätt att systematisera det han eller hon redan vet. Genom att visa hur man bryter ner komplexiteten i det japanska skrivsystemet i dess grundläggande element, och föreslå sätt att rekonstruera betydelser från dessa element, ger metoden ett nytt perspektiv för att lära sig kanji.

Det finns naturligtvis många saker som sidorna i den här boken *inte* kommer att göra åt dig. Du kommer inte att läsa något om hur kanjitecken kombineras för att bilda föreningar. Inget sägs heller om karaktärernas olika uttal. Dessutom har alla frågor om grammatisk användning utelämnats. Alla dessa specialfrågor kräver sin egen behandling. Men att minnas betydelsen och skrivningen av kanji – kanske det svåraste hindret för att lära sig japanska – blir så mycket enklare om de två isoleras och studeras skilt från allt annat.

GLÖMMA KANJI, MINNAS KANJI

Det som gör det så naturligt att glömma kanjitecken är deras brist på koppling till normala mönster för vårt visuella minne. Vi är vana att se berg och vägar, människors ansikten och städers skyline, blommor, djur och naturfenomen. Och även om vi bara kan återskapa en bråkdel av det vi sett ur minnet, så är vi ändå övertygade om att vi med rätt uppmärksamhet kan komma ihåg allt som vi väljer att minnas. Det förtroendet saknas i kanjivärlden. Det närmaste vi kommer minnesmönster för tecken är de olika alfabeten och nummersystem som vi känner till. Men dessa symboler är väldigt få och ofta ljudrelaterade, medan kanjitecken är tiotusentals och de har inget konsekvent fonetiskt värde. Ändå är de traditionella metoderna desamma för att lära sig kanji som för att lära sig ett alfabet: gnugga formerna en efter en, om och om igen, år efter år. Oavsett vilket asketiskt värde som kan ligga i en sådan övning, skulle det vara mycket effektivare att relatera karaktärerna till något annat än deras ljud i första hand, och att låta bli intrassling med det visuella minne som vi litar på för att lära oss ett alfabet.

Ursprunget till det japanska skrivsystemet kan spåras tillbaka till det antika Kina och 1700-talet före den kristna eran. I den form som vi finner kinesisk skrift kodifierad, cirka 1 000 år senare, bestod den till stor del av piktografiska, detaljerade tecken. Dessa transformerades vidare och stiliserades genom århundradena. Så när kanji introducerades i Japan av buddhistmunkarna från Korea, och japanerna började experimentera med olika sätt att anpassa det kinesiska skrivsystemet till sitt eget språk (ungefär fjärde till sjunde århundradet av vår tideräkning), så var tecknen redan klart mer ideografiskt och abstrakt utformade. Japanerna gjorde sina egna bidrag och förändringar av kanji över tid, som man kunde förvänta sig. Och liksom varje modern orientalisk kultur som använder kanji, fortsätter man att göra det, men nu mer gällande tecknens användning än form.

Den här historien är så fascinerande att många rekommenderar att man studerar etymologi som ett sätt att komma ihåg kanji. Emellertid lär sig studenten snabbt de många nackdelarna med ett sådant tillvägagångssätt. Hur charmigt det än kan vara att se den forntida teckningen av en kvinna etsad bakom sin respektive kanji eller att upptäcka den rudimentära formen av en hand eller ett träd eller ett hus – när själva karaktären tas bort är det klara visuella minnet hos de kända objekten till mycket liten hjälp för att komma ihåg hur man skriver det. Korrekta etymologiska studier är mest användbara *efter* att man har lärt sig kanji för allmänt bruk. Innan dess förvärrar det bara ens minnesproblem. Vi behöver en ännu mer radikal avvikelse från det visuella minnet.

Låt mig måla upp denna återvändsgränd på ett annat, mer grafiskt sätt. Föreställ dig att du håller upp ett kalejdoskop så stilla som möjligt mot ljuset och försöker fixera minnet av det specifika mönster som spelet av ljus, speglar och färgade stenar har skapat. Du har troligen ett så otränat minne för sådana saker att det tar lite tid, men låt oss anta att du lyckas efter tio eller femton minuter. Du stänger ögonen, återskapar mönstret i huvudet, öppnar ögonen och kontrollerar minnesbilden mot det ursprungliga mönstret tills du är säker på att du kommer ihåg det.

Plötsligt passerar någon förbi och knuffar till din armbåge. Mönstret i kalejdoskopet går förlorat och i stället dyker det upp ett nytt virrvarr. Omedelbart börjar ditt minne röra ihop det. Du tar kalejdoskopet åt sidan, sätter dig ner och försöker rita det upp vad du just har memorerat, men till ingen nytta. Det finns helt enkelt inget kvar i minnet att ta tag i. Kanji är just så. Man kan sitta vid sitt skrivbord och plugga ett halvt dussin karaktärer i en timme eller två, bara för att på morgonen upptäcka att när man ser något liknande tecken, raderas det tidigare minnet eller blir hopplöst förvirrat med ny information.

Nu är inte det konstiga att detta inträffar, utan snarare att man inte inser att enbart det visuella minnet inte alls är tillräckligt och istället anklagar sig för

att ha dåligt minne eller brist på disciplin, och fortsätter att följa samma rutin. Således, genom att placera skulden på ett dåligt visuellt minne, förbiser man möjligheten till en annan form av minne som kan hantera uppgiften relativt lätt: *föreställningsminnet*.

Med föreställningsminne menar jag förmågan att minnas bilder som skapats helt i sinnet, utan några faktiska visuella stimuli från omvärlden. När vi minns våra drömmar använder vi föreställningsminnet. Det faktum att vi ibland blandar ihop det som hänt i det vakna livet med det som bara inträffade i en dröm är en indikation på hur kraftfulla dessa inre föreställningsstimuli kan vara. Även om drömmar kan brytas upp i välkända delkomponenter, är den sammansatta helheten fantastisk och ändå kapabel att utöva samma kraft på det perceptuella minnet som en extern stimulus. Det är möjligt att använda fantasi och föreställningsförmåga på detta sätt också i ett vaket tillstånd och utnyttja dess krafter för att hjälpa ett visuellt minne som ju är så dåligt anpassat för att minnas kanji.

Med andra ord, om vi kunde upptäcka ett begränsat antal grundelement i karaktärerna och skapa ett slags alfabet av dem, tilldela var och en sin egen bild, smälta ihop dem för att bilda andra bilder och bygga upp komplexa tablåer i fantasin, så kan återvändsgränden som skapas av rent visuellt minne övervinnas. Ett sådant fantasifullt alfabet skulle vara lika strikt som ett fonetiskt genom att begränsa varje grundelement till ett grundvärde, men dess grammatik skulle sakna många av kontrollerna i vanligt språk och logik. Det skulle vara en slags drömvärld där precis vad som helst kan hända och hända annorlunda i varje sinne. Det visuella minnet skulle användas minimalt, för att bygga upp alfabetet. Därefter kunde man ströva fritt i skenet från de fantasifulle mönstrens magiska projektor och enligt egna preferenser.

Faktum är att de flesta studenter i det japanska skrivsystemet gör något liknande då och då, när de utvecklar sina egna mnemotekniska knep. Men aldrig en fullt organiserad inställning till teknikens användning. Samtidigt skulle de flesta av dessa studenter bli generade över den akademiska dumheten i sina egna hemliga hjälpmedel och känna som om det inte finns något bra sätt att förfina de löjliga sätten deras sinne fungerar på. Men om en minnesteknik *fungerar*, verkar en sådan vördnad för akademi och tradition malplacerad. Faktum är att flytta uppmärksamheten från varför man *glömmer* vissa kanji till varför man *kommer ihåg* andra, borde erbjuda motivation nog för att göra ett mer grundligt försök att systematisera användning av föreställningsminnet.

BOKENS STRUKTUR

De grundläggande delarna i alfabetet i den fantasivärld som ligger dold i kanjitecknen, kan vi kalla, efter traditionell terminologi, *primitivelement* (eller

helt enkelt *primitiver*). Dessa ska inte förväxlas med de så kallade ”radikalerna” som ursprungligen låg till grund för etymologiska studier av ljud och mening, och numera används för karaktärernas ordning i olika lexikon. Faktum är att de flesta av radikalerna själva är primitivelement, men antalet primitiv är inte begränsat till den traditionella listan över radikaler.

Primitivelementen är alltså de grundläggande streck och kombinationer av streck som alla karaktärer är uppbyggda av. Kalligrafiskt sett finns det bara nio möjliga streck i teorin, sjutton i praktiken. Några av dessa kommer att ges primitiva betydelser, det vill säga de kommer att fungera som grundläggande bilder. Enkla kombinationer ger i sin tur nya primitiva betydelser och så vidare, medan komplexa karaktärer byggs upp. Om dessa primitiv presenteras på ett ordnat sätt förenklas taxonomin för de mest komplexa karaktärerna kraftigt och det behövs inga försök att memorera alfabetet med primitivelement, förutom att faktiskt använda det.

Antalet primitivelement, så som vi förstår begreppet, kan diskuteras. Traditionell etymologi beräknar dem till 224. Vi kommer att ganska fritt utgå från dessa, och därutöver utgå från andra traditionella etymologiska betydelser, utan att kommentera detta särskilt. Vi kommer också att avvika från etymologin för att undvika den förvirring som orsakas av det stora antalet liknande betydelser för primitiver med olika form. Där det är möjligt kommer primitivelementens generiska betydelse att bevaras, även om det finns fall där vi måste specificera den betydelsen på ett annat sätt eller ignorera den helt och hållet för att förankra föreställningsminnet i bekanta visuella minnen. Skulle studenten senare vända sig till etymologiska studier, kommer förfarandet vi har följt att bli mer transparent och bör inte orsaka några hinder för inläringen av etymologier.

Listan över element som vi har valt ut som egentliga primitivelement (INDEX II) är begränsade till följande fyra klasser: (1) grundläggande element som *inte är kanji*, (2) kanji som *mycket ofta ingår* som grundläggande element i andra kanji, (3) kanji som *ändrar sin betydelse* när de fungerar som delar av andra kanji och (4) kanji som *ändrar form* när de bildar delar av andra kanji. Varje kanji som behåller både sin form och betydelse och ingår som en del av en annan kanji, *fungerar* som ett primitiv, även om den inte förekommer tillräckligt ofta för att uppmärksammas som ett sådant.

De 2 200 tecken som valts för att studera på dessa sidor (angivna i presentationsordning i INDEX I och ordnade efter streckantal i INDEX III) inkluderar den officiella listan över 2 136 *jōyō* kanji för allmänt bruk som antogs som standard av det japanska utbildningsdepartementet 2010. En tidigare version (1981) av listan hade 1 945 kanji. År 2010 lade man till 196 och avlägsnade 5. Alla

jōyō kanji behandlas i den här boken plus 64 kanji som används i namn eller används som primitiv.

Varje kanjitecken tilldelas ett *nyckelord* som representerar dess grundläggande betydelse eller en av dess grundläggande betydelser. Nyckelorden har valts med hänsyn till både hur ett visst kanjitecken används i föreningar och den betydelse som tecknet har för sig själv. Totalt 190 kanjitecken som förekommer i den här boken används vanligen i släkt- och personnamn och en del av dem har ingen annan användning på japanska. Ändå har vart och ett av dem fått sitt eget nyckelord. Det förekommer inga dubblingar av nyckelord, även om många är mer eller mindre synonymer. I dessa fall är det viktigt att fokusera på den speciella smak som ett nyckelord har för att ge det en konnotation som skiljer sig från andra, liknande nyckelord. Många av karaktärerna bär en rad bibetydelser som inte existerar i deras västerländska motsvarigheter, och vice versa. Många kanji har betydelser eller idéer som inte kan fångas i ett västerländskt ord. Genom att förenkla betydelserna med hjälp av *ett* nyckelord för varje kanjitecken blir man dock bekant med en kanji och åtminstone *en* av dess viktigare betydelser. De andra kan läggas till senare med relativ lätthet på ungefär samma sätt som man berikar sin förståelse av sitt eget modersmål när man över tid lär sig ett spektrum av känslor och betydelser som omfattas av ord som redan är kända.

Givet de primitivbetydelser och nyckelord (katalogiserade i INDEX IV) som gäller för en viss kanji är uppgiften att ställa samman ett ideogram. Det är just här som fantasi och minne spelar en viktig roll. Syftet är att chockera sitt inre öga, äckla det, förtrolla det, hetsa det eller underhålla det på vilket sätt som helst, för att prägla en stark bild som är nära förknippad med nyckelordet. Den bilden kommer i sin tur, i den mån den består av primitivbetydelser, att bestämma exakt hur kanjitecknet ska skrivas – streck för streck. Många karaktärer, kanske majoriteten av dem, kan läras in på det sättet, redan vid första mötet, förutsatt att man spenderar tillräckligt med tid för göra bilden tydlig i sitt inre. Andra tecken måste studeras genom att fokusera på hur nyckelordet kan associeras med de ingående primitivelementen. På det sättet blir den vanliga ”korsstoppningen” med det visuella minnet nästan helt eliminerad.

Eftersom målet inte bara är att minnas ett visst antal kanji utan också att lära sig *hur* man kommer ihåg dessa kanjitecken (och andra som inte ingår i den här boken) har kursen delats in i tre delar. DEL ETT ger en fullständig, associationsrik *berättelse* för varje karaktär. Det medför att läsarens uppmärksamhet styrs och fokuseras, åtminstone under den tid det tar att läsa förklaringen och relatera den till den skrivna formen av kanji. Härigenom underlättas en stor del av arbetet för studenten, men han/hon får ändå en känsla för metoden. I DEL TVÅ presenteras endast *utkast* till berättelser. De tjänar som skelett

där individen måste utarbeta sina egna detaljer genom att utgå från personliga minnen och ren fantasi. DEL TRE, som utgör huvuddelen av kursen, erbjuder endast de ingående *elementen*, det vill säga nyckelordet och de ingående primitivbetydelseerna. Resten av bearbetningen lämnas åt studenten att genomföra på egen hand.

Det kommer snart att bli uppenbart att den mest kritiska faktorn är *ordningsföljden för att lära sig kanjitecknen*. Den aktuella metoden är enkelheten själv. Så snart man lärt sig fler grundläggande karaktärer, kommer deras till användning som primitivelement för andra kanji att spara mycket arbete och göra det möjligt för en att repetera kända karaktärer samtidigt som man lär sig nya. Därför kommer det att innebära en avsevärd effektivitetsförlust att närma sig denna kurs slumpmässigt eller hoppa framåt till senare lektioner innan du studerat de föregående. Om målet är att lära sig att skriva hela listan med allmänna tecken, verkar det bäst att lära sig dem i den ordning som passar bäst för minnet, inte i frekvensordning eller i den ordning de lärs ut till japanska barn. Men om individen skulle bestämma sig för att följa någon annan kurs, bör indexen dock ge den grundinformation som krävs för att hitta lämpliga kanji-ramar och primitivelement.

Det kan överraska den läsare som bara bläddrar igenom boken, att inte hitta en enda teckning eller piktografisk framställning. Detta överensstämmer helt med vad som sagts tidigare om att fästa största vikt vid föreställningsminnet. För det första är piktogram ett opålitligt sätt att komma ihåg kanji. Det finns några få undantag, men även i de fallen bör piktogrammen upptäckas av studenten genom att leka med formerna, med en penna i handen, snarare än att presenteras i en av dess historiska grafiska former. För det andra hämmas betraktarens fantasi av en färdig bild och begränsar tolkningar till konstnärernas fördomar. Detta är lika sant för illustrationerna i ett barns sagosamling som för de olika fenomen som vi kommer att stöta på i kursen i denna bok. Ju mer originellt arbete individen gör med en bild, desto lättare blir det att komma ihåg en kanji.

FÖRMANINGAR

Innan du sätter igång med kursen som ligger utstakad på följande sidor, bör du uppmärksamma några sista viktiga punkter. För det första måste du varnas för att dra iväg för snabbt. Du ska inte tro att bara för att de första tecknen är så elementära så kan de klaras av fort. Metoden som presenteras här måste läras steg för steg, så att man inte senare tvingas gå tillbaka till de första stegen och börja om. 20 eller 25 tecken per dag skulle vara lagom för den som bara kan sätta av ett par timmar om dagen för att studera. Om man skulle studera på heltid finns det ingen anledning att inte klara av att genomföra hela

kursen på fyra till sex veckor. När DEL ETT är avklarad bör studenten ha funnit en takt att studera som passar för den tillgängliga tiden.

För det andra bör de upprepade instruktionerna att studera karaktärerna med papper och penna tas på allvar. Att komma ihåg karaktärerna kräver att de skrivs, och det finns inget bättre sätt att förbättra det estetiska utseendet av en skrivning och få en ”naturlig känsla” för kanjiflödet än genom att skriva ner dem. Metoden kan skona en från att behöva skriva samma karaktär om och om igen för att lära sig den, men den ger inte det flyt i skrivandet som bara kommer med ständig övning. Om papper och penna är obekväma kan man alltid nöja sig med handflatan, som japanerna gör. Den ger ett bekvämt kvadratisk utrymme för att skriva med pekfingret när man åker buss eller är ute och går.

För det tredje repeteras kanji bäst genom att börja med *nyckelordet*, gå vidare till respektive *berättelse* och sedan skriva själva *skrivtecknet*. Så snart man kan utföra dessa steg följer den omvända ordningen av sig själv. Mer kommer att sägas om detta senare i boken.

För det fjärde är det viktigt att notera att den bästa ordningen för att *lära sig* kanji inte är den bästa ordningen för att *minnas* dem. De måste bli ihågkomna när och var du stöter på dem, inte i den ordning de presenteras här. För detta ändamål ges rekommendationer i LEKTION 5 för att utforma minneskort för slumpmässig inlärning och repetition.

Slutligen kan det vara värt att tänka lite på de ambitioner man kan ha om att ”bemästra” det japanska skrivsystemet. Den idén uppstår från, eller åtminstone stöds av, en viss fördom om lärande som kommer från traditionell skolutbildning: uppfattningen att språket är en typ av färdighet som rationellt kan delas upp, läras ut systematiskt och certifieras genom tester. Kanji, tillsammans med strukturen i det japanska språket (och för den delen, *alla* språk) vägrar bestämt att bemästras på detta sätt. Den rationella ordningen för kanji i denna bok är endast avsedd som ett hjälpmedel för att få dig att komma tillräckligt nära karaktärerna för att bli vän med dem, låta dem överraska dig, inspirera dig, upplysa dig, utmana dig och förföra dig. Men de kan inte bemästras utan en fullständig förståelse för deras långa och komplexa historia och en inblick i hemligheten med deras oförutsägbara vitalitet – allt detta är alldeles för mycket för ett enda sinne att ta till spetsen av en enda penna.

Med detta sagt är målet med denna bok fortfarande att uppnå kunskaper i nivå med en infödd japan vad gäller att skriva de japanska karaktärerna och associera deras betydelse med deras former. Om den logiska systematiseringen och den lekfulla respektlöshet som finns på de följande sidorna kan hjälpa till att bespara bara några få av dem som tar upp boken det allvarliga misstaget att besluta sig för att fortsätta studera det japanska språket utan att sträva efter

sådan skicklighet – så har de ansträngningar som lagts ner fått mer än sin belöning.

STUDERA SJÄLV ELLER I KLASSRUMMET

Allteftersom den här boken trycktes om i upplaga efter upplaga, var jag ofta frestad att ompröva många nyckelord och primitivbetydelser. Efter noggrant övervägande och granskning av de hundratals brev jag fått från studenter över hela världen, och mot bakgrund av de många justeringar som krävs för versioner på andra språk, bestämde jag mig för att låta det hela stå kvar med endast marginella ändringar. Det finns dock två relaterade frågor som kommit upp med tillräcklig frekvens för att förtjäna ytterligare kommentarer från början: användningen av denna bok i samband med formella kurser på japanska, och frågan om uttal eller ”läsningar” av kanji.

Läsaren behöver inte genomföra fler än några få lektioner för att inse att den här boken är avsedd för självstudier. Det som kanske inte är så uppenbart är att *användningen av den för att komplettera kurser i kanji i klassrummet eller för att plugga inför ett prov, har en negativ inverkan på inlärningsprocessen*. Ju mer du försöker kombinera studien av de skrivna kanjitecknen enligt den metod som beskrivs på dessa sidor, med traditionella studier av kanji, desto mindre nytta kommer den här boken göra dig. Jag känner inte till några undantag.

Praktiskt taget alla lärare i japanska, infödda och utländska, håller med mig om att lära sig att skriva kanji flytande är det största hindret för att den utländska vuxna som närmar sig japanska – verkligen så stort att det *antas* vara oöverstigit. Trots allt, om till och med välutbildade japaner studerar karaktärerna formellt i nio år, använder dem dagligen och ändå ofta har problem med att komma ihåg hur de ska återges (mycket mer än engelsktalande människor har med den ökända stavningen av sitt modersmål) – är det inte orealistiskt att förvänta sig, att även med de bästa avsikter och studiemetoder, de som inte är uppvuxna med kanji från sin ungdom ska klara en sådan bedrift? Denna attityd kan faktiskt aldrig uttalas öppet av en lärare som står framför sin klass, men så länge läraren tror på den blir det lätt en självuppfyllande profetia. Denna inställning överförs sedan till studenten genom att lägga större vikt vid att lära ut de förmodat enklare och mer rimliga språkfärdigheterna: att tala och läsa språket. I själva verket, som den här boken försöker demonstrera, kan ingenting vara längre ifrån sanningen.

Till att börja med är skrivandet av kanji den mest rationella delen av språket. Under århundradena har kanji-skrivningen förenklats många gånger, alltid med rationella principer i åtanke. Bortsett från de koreanska skrivtecknen *hangul* kanske det inte finns något skrivsystem i världen som är så logiskt strukturerat som de kinesisk-japanska tecknen är. Problemet är att använd-

barheten av denna inre logik inte har nått fram och influerat hur man bäst lär sig kanji. Tvärtom har det systematiskt ignorerats. De som har gått igenom det japanska skolsystemet brukar använda sin egen erfarenhet när de lär andra att skriva. Efter att ha börjat som små barn (som ju har en relativt outvecklad abstraktionsförmåga och för vilka konstant repetition är den enda fungerande metoden), har de troligen aldrig övervägt att omorganisera sin pedagogik för att dra nytta av den äldre studentens förmåga att tillämpa allmänna principer.

Så stor är denna försummelse att jag måste säga att jag aldrig har träffat en enda japansk lärare som kan påstå sig ha lärt en utländsk vuxen att skriva de grundläggande allmänna kanji som alla gymnasieelever i Japan behärskar. Aldrig. Inte heller har jag någonsin träffat en utländsk vuxen som påstått sig ha lärt sig att skriva på denna nivå från en infödd japansk lärare. Jag ser ingen anledning att anta att japaner är bättre lämpade som lärare i att skriva bara för att det är deras språk. Med tanke på kanjitecknens rationella natur är det precis tvärtom: den japanska läraren är ett hinder mot att lära sig att associera kanji-betydelse med deras skriftliga form. Det uppenbara offret i de vanliga metoderna är studenten, men på en subtilare nivå offerar detta vidmakthållande av uppenbara bias också de japanska lärarna själva, särskild de mesthängivna som alltför tidigt nekas drömmen om att helt internationalisera sitt språk.

Det finns ytterligare problem med att använda den här boken i samband med klassrumsstudier. För det första (som förklarats redan tidigare) är effektiviteten i studier av kanjitecken direkt relaterad till den ordning i vilken de lärs in. Formella kurser introducerar kanji enligt olika principer som inte har något att göra med skrivandet. Ofta är ordningen den som japanska utbildningsdepartementet har bestämt att barn ska lära sig kanji från grundskolan till gymnasiet. Självklart är det mycket viktigare att lära sig skriva än att vara certifierad för att ha klarat någon kurs. Och lika uppenbart måste man känna till alla kanjitecken för allmänt bruk för att de ska kunna användas av en läs- och skrivkunnig vuxen. När det gäller att läsa grundläggande material, som tidningar, är det en klen tröst att känna till hälften eller till och med tre fjärdedelar av dem. Den avgörande frågan för pedagogik är därför inte vad som är det bästa sättet att kvalificera sig på någon mellanliggande kunskapsnivå, utan helt enkelt hur man lär sig alla kanji på ett så effektivt och pålitligt sätt som möjligt. För detta är de traditionella "nivåerna" av kanji-kunskaper helt enkelt irrelevanta. Jag är övertygad om att svaret ligger i självstudier, som följer en ordning baserad på att lära sig alla kanji.

Jag själv känner inte till någon japanskalärare som har försökt använda den här boken i ett klassrum. Min misstanke är att de snart skulle överge idén. Boken bygger på tanken att kanji-skrivandet kan läras på egen hand och oberoende av andra aspekter av språket. Det bygger också på tanken att studietakten

varierar från en individ till en annan och för varje individ, från en vecka till nästa. Att organisera studier till rutiner för gruppinstruktion strider mot dessa idéer.

Detta leder oss till vår andra fråga. Anledningarna till att isolera kanji-skrivandet från deras uttal följer mer eller mindre självklart från vad som redan har sagts. Läsning och skrivning av karaktärerna lärs ut samtidigt med motiveringen att den ena är värdelös utan den andra. Detta väcker bara den grundläggande frågan om varför de inte kunde läras ut bättre och snabbare i tur och ordning, efter varandra. Varför inte koncentrera sig på vad som för utläsningen är den enklare uppgiften, skrivningen, och senare ta itu med det mer komplicerade, utläsningen?

Man behöver bara titta på framstegen hos icke-japaner som vuxit upp med kanji för att se logiken i tillvägagångssättet. När kinesiska vuxna studenter kommer till japanska studier, vet de redan vad kanjitecknen betyder och hur man skriver dem. De behöver bara lära sig utläsa dem. De framsteg de gör i jämförelse med sina västerländska motsvarigheter tillskrivs vanligtvis att de är ”asiatiska”. Faktum är att kinesisk grammatik och uttal har ungefär lika mycket att göra med japanska som med engelska. Det är kunskapen om kanjiteckens betydelse och skrivning som ger kineserna den avgörande fördelen. Min idé var helt enkelt att lära av denna allmänna erfarenhet och ge kanji en västerländsk utläsning (i denna bok, ”nyckelordet”). Efter att ha lärt sig att skriva kanji på det här sättet – vilket jag upprepar är den mest logiska och rationella delen av japanska studier – är man i en mycket bättre position att koncentrera sig på det ofta irrationella och principlösa problemet med att lära sig att uttala dem.

Kort sagt, det är svårt att föreställa sig ett *mindre* effektivt sätt att lära sig utläsa och skriva kanji än att försöka lära sig dem samtidigt. Och ändå är detta metoden som alla japanska läroböcker och kurser följer. Denna bias är alltför djupt ingrodd för att utrotas av vad som helst utom erfarenheten av det motsatta.

Många av dessa idéer och intryck, låt det sägas, utvecklades först efter att jag själv hade lärt mig kanji och publicerade den första upplagan av denna bok. Vid den tiden var jag övertygad om att färdigheter i att skriva kanji kunde uppnås på fyra till sex veckor om man kunde ägna sig åt det på heltid. Naturligtvis väckte påståendet mer förvåning än förhoppning bland lärare med mycket mer erfarenhet än jag hade. Trots allt, jag har min egen erfarenhet av att studera kanji och de individer som jag har instruerat i metoderna i denna bok bekräftar min bedömning och jag tvekar inte att upprepa den här.

BOKENS HISTORIA

Några ord om hur boken kom att skrivas. Jag började min studie av kanji en månad efter att ha kommit till Japan utan några som helst förkunskaper i språket. Eftersom resandet genom Asien hade försenat min ankomst med flera veckor, bosatte jag mig på en språkskola i Kamakura och började studera på egen hand utan att anmäla mig till den kurs som redan pågick. En viss otålighet med min egen okunnighet jämfört med alla omkring mig, tillsammans med friheten att ägna mig enbart åt språkstudier, hjälpte mig under de första fyra veckorna att ta mig igenom en grundläggande introduktionsgrammatik. Detta gav en allmän uppfattning om hur språket var konstruerat men naturligtvis knappast någon möjlighet att använda något av det.

Genom samtal med lärarna och med andra studenter fick jag snabbt intrycket att jag borde börja att lära mig kanji så snart som möjligt, eftersom det var den största utmaningen av alla. Utan någon uppfattning om hur kanji ”fungerade” i språket, men trygg i min egen studietakt, bestämde jag mig för – tvärtemot råd från nästan alla i min omgivning – att fortsätta studera på egen hand istället för att gå med i en av nybörjarkurserna.

De första dagarna spenderade jag med allt jag kunde hitta om de japanska karaktärernas historia och etymologi och undersökte flera av de olika system som fanns för att studera dem. Det var under dessa dagar som grundidén bakom metoden i denna bok kom till mig. De följande veckorna ägnade jag mig dag och natt åt att experimentera med idén, som fungerade tillräckligt bra för att uppmuntra mig att fortsätta. Innan månaden var slut hade jag lärt mig betydelsen och skrivningen av cirka 1 900 tecken och jag såg till att behålla det jag hade memorerat. Det dröjde inte länge innan jag blev medveten om att något extraordinärt hade ägt rum.

För mig själv verkade metoden jag följde så enkel, ja till och med barnslig, att det nästan var pinsamt att prata om den. Och allt hade utvecklats så naturligt att jag var helt oförberedd på den reaktion som min metod orsakade. Å ena sidan anklagade några på skolan mig för att ha ett fotografiskt korttidsminne som skulle blekna med tiden. Å andra sidan fanns det andra som pressade mig att skriva ner mina ”metoder” för att själva kunna dra nytta av dem.

Det verkade för mig som att jag hade för mycket kvar av att lära mig språket för att jag skulle bli distraherad av endera sidan. Men inom en vecka blev jag till sist övertalad att låta mina anteckningar cirkulera. Eftersom det mesta var antingen i mitt huvud eller oläsligt nedklottrat i anteckningsböcker och på minneskort, bestämde jag mig för att ägna en timme varje dag åt att skriva upp allt systematiskt. En timme blev snart två, sedan tre, och på nolltid hade jag lagt allt annat åt sidan för att slutföra uppgiften. I slutet av den tredje månaden tog jag ett tryckfärdigt original till *Nanzan University* i Nagoya för utskrift. Under

de två månader som det tog för att förbereda trycket lade jag till en introduktion. Genom vänlig hjälp av fru Iwamoto Keiko från *Tuttle Publishing Company* distribuerades de flesta av de 500 exemplen till bokhandlare i Tokyo, där de sålde slut inom några månader.

Efter den månad jag spenderat på att studera hur man lär sig att skriva kanji, återvände jag inte till någon formell genomgång av vad jag hade lärt mig (jag var upptagen med att försöka ta fram en annan metod för att förenkla hur man lär sig att utläsa karaktärerna, något som senare slutfördes och publicerades som ett komplement till denna bok).

Om jag skulle stöta på ett nytt skrivtecken skulle jag lära mig det på samma sätt som jag har lärt de andra, men jag har aldrig känt något behov av att spåra mina steg eller upprepa delar av arbetet. Visserligen är det faktum att jag nu använder kanji dagligen i min undervisning, forskning och skrivande en tydlig fördel när det gäller att minnas och skriva kanji. Men jag är fortfarande övertygad om att för alla färdigheter när det gäller kanji, är jag stort tack skyldig de förfaranden som beskrivs här.

Kanske bara den som har fullföljt metoden ända till slutet kan uppskatta både hur helt okomplicerad och uppenbar den är och lättillgänglig för vilken vanlig student som helst som är villig att investera tid och ansträngning. För medan *metoden* är *enkel* och eliminerar en hel del onödig ansträngning, är *uppgiften* fortfarande inte *lätt*. Den kräver så mycket uthållighet, koncentration och fantasi som man kan uppbringa.